

Mikkelin kaupungin toiminnan ja talouden seuranta

1.1.–31.3.2024

MIKKELI

Sisällys

1.	Johdon analyysi	1
1.1.	Talouden yleiskuva	1
1.2.	Henkilöstömäärän kehitys	2
1.3.	Väkiluku ja työllisyys	2
2.	Toimintatuotot, toimintakulut ja korkotuotot.....	4
2.1.	Toimintatuotot	4
2.2.	Toimintakulut	4
2.3.	Rahoitustuotot ja -kulut	5
3.	Verotulot ja valtionosuudet	5
4.	Koko kaupungin toteutuma 1–3/2024 ja johdon ennuste.....	6
5.	Investoinnit	8
6.	LIITE: Hallintokuntien johdon analyysit	17
6.1.	Hallinto- ja elinvoimapalvelut.....	17
6.2.	Mikkelin seudun ympäristölautakunta.....	17
6.3.	Kasvatus- ja opetuslautakunta	17
6.4.	Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta.....	17
6.5.	Kaupunkikehityslautakunta	18
6.6.	Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia.....	18
6.7.	Mikkelin Vesiliikelaitos	19

1. Johdon analyysi

1.1. Talouden yleiskuva

Vuoden 2024 alun osalta Mikkelin kaupungin taloudessa merkittävin asia on ollut Etelä-Savon Energia Oy:n (Ese) vähemmistöosuuden myyntiprosessin loppuunsaattaminen. Kauppa saatettiin loppuun 1.3.2024, jolloin kauppasumma Mikkelin kaupungille maksettiin. Kokonaisuutena järjestelystä tuloutuu Mikkelin kaupungille vuoden 2024 alkupuolisolla kaikkiaan noin 191 miljoonaa euroa. Kokonaistuloutus muodostuu kauppahinnan lisäksi Esen konsernilainojen takaisinmaksusta sekä kaupan osana maksettavaksi sovitusta lisäosingosta. Näistä myyntihinta ja lisäosinko vaikuttavat vuoden 2024 tulokseen yhteensä noin 156 miljoonalla eurolla.

Kauppakirja allekirjoitettiin 6.11.2023, mutta koska käytännön syistä kauppa ei toteutunut tavoitellusti vielä vuoden 2023 puolella, täytti Mikkelin kaupunki kuntalain mukaiset kriisikuntakriteerit. Jotta kriisikuntakriteerien täyttymiseltä olisi välttytty, olisi kaupungin taseessa olevat kumulatiivinen alijäämä tullut kattaa vuoden 2023 tilinpäätöksessä. Vaikka vuosi 2023 oli 19,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen, jäi taseeseen silti kattamatonta alijäämää 21,1 miljoonaa euroa.

Energiaomaisuusratkaisun seurauksena taseen kumulatiivinen alijäämä tulee kuitenkin käytännössä kateuksi jo ennen kuin vuoden 2023 tilinpäätös lopullisesti vahvistetaan. Tämän myötä on realistista ennakoida, että valtiovarainministeriö ei ryhdy käynnistämään Mikkelin osalta kuntalain mukaista arviointimenettelyä. Asiaan liittyvä selvitys on toimitettu valtiovarainministeriölle huhtikuussa, ja keskustelua jatketaan tarpeen mukaan.

Energiaomaisuusratkaisu oli välttämätön mutta silti tulevaisuuden näkymä säilyy haastavana. Myynnin myötä kriisikuntakriteerit täyttänyt alijäämä saatiin oikaistua, sekä samalla taseeseen syntyy merkittävä ylijäämäpuskuri tulevaisuutta varten. Myynnistä tuloutuneilla varoilla maksetaan pois kaupungin lainoja 100 miljoonalla eurolla, jolloin korkokulut pienenevät. Lisäksi kaupungille jää melko painava sijoitussalkku, kun noin 91 miljoonaa euroa myynnistä tuloutuvia varoja sijoitetaan matalariskisesti eri sijoituslajeihin. Sijoitukselle voidaan odottaa maltillista tuottoa, ja mahdollinen sijoitustuottojen tulouttaminen voi myös osaltaan helpottaa tulevana vuosina käyttötalouden tasapainon saavuttamista.

Merkittävänä uhkatekijänä talouden tasapainon saavuttamiselle näyttäytyy edelleen valtionosuuksiin liittyvä epävarmuus. Mikkelin on kärsinyt sote-uudistuksen yhteydessä tehdyistä valtionrahoituksen uusista jakoperusteista. Myös tuleva TE-uudistuksesta aiheutuvat valtionosuuksien lisäykset näyttävät Mikkelin osalta jäävän huomattavasti syksyn 2023 ennusteita alhaisemmalle tasolle. Syksyllä 2023 valtiovarainministeriön ennusti, että Mikkelin kaupungin valtionosuudet tulevat vuonna 2025 olemaan noin 18,2 miljoonaa euroa. Lopputyksyn tarkistuslaskennan ja keväällä 2024 julkistettujen uusien laskelmien päivitysten jälkeen Mikkelin kaupungin valtionosuudeksi 2025 ennustetaan noin 13 miljoonaa. Uusi laskelma tekee vuoden 2025 näkymistä todella haastavan. Toisaalta valtion rahoitusjärjestelmän uudistamista valmistellaan, ja sen on määrä tulla voimaan vuoden 2026 alusta. Vielä ei voi ennakoida tuleeko uudistus tasapuolistamaan nykyistä epäoikeudenmukaista valtionrahoituksen jakautumista, mutta Mikkelin taloudellisen tulevaisuuden kannalta valtionrahoituksen tasapuolinen jakautuminen olisi äärimmäisen tärkeää.

Vuosi 2024 tiedettiin taloudellisesti erittäin haasteelliseksi, ja alkuperäinen talousarvio laadittiin 9,3 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Energiaomaisuusratkaisun siirryttyä vuodelle 2024, tekevät asiaan liittyvät tuotot

vuoden 2024 tuloksesta historiallisen hyvän. Ilman energiaratkaisua talouden ennuste olisi noin 9,1 miljoonaa euroa alijäämäinen. Ennustetta on kohentanut verotuloennusteen paraneminen 700 000 eurolla sekä kotoutumispalveluista saatavat tuotot. Merkittävin ennustetta heikentävä tekijä puolestaan on tmt-maksu, jonka ennustetaan ylittävän talousarvion jopa 0,9 miljoonalla eurolla.

Vuoden 2024 tuloksen ennustetaan päätyvän 146 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi.

1.2. Henkilöstömäärän kehitys

	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä	
	31.12.2023	31.3.2024	31.12.2023	31.3.2024	31.12.2023	31.3.2024
Hallinto- ja elinvoimapalvelut	184	189	16	24	200	213
Ympäristöpalvelut	25	25	3	2	28	27
Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue	1063	1058	232	280	1295	1338
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	221	225	54	46	275	271
Vesilaitos	23	23	0	0	23	23
Otavia	67	68	12	15	79	83
	1583	1588	317	367	1900	1955

Luvuissa ei ole mukana työllistettyjä ja oppisopimussuhteisia

1.3. Väkiluku ja työllisyys

MIKKELI	31.3.2024	31.12.2023	31.3.2023	31.12.2022
Väkiluku	52 042	51 916	51 935	51 980
Muutos (hlöä) vrt. 31.12.2022	62	-64	-45	-

Vuonna 2023 väkiluku pieneni 64 henkilöllä. 2024 ensimmäisen kvartaalin aikana muutos oli positiivinen väkimäärän lisääntyttä pääasiassa maahanmuuton seurauksena 62 asukasta.

Mikkeli 1.1.-31.3.2024	
Syntyneet	62
Kuolleet	-156
Syntyneiden ja kuolleiden erotus	-94
Kuntaan muutto	417
Kunnasta muutto	-356
Kuntien välinen nettomuutto	61
Maahanmuutto	166
Maastamuutto	-12
Nettosiirtolaisuus	154
Väkiluvun tilastokorjaukset	5
Kokonaisuutos	126

Etelä-Savon maakuntaliiton ennakkotietojen mukaan kuntien välinen nettomuutto on Mikkeliissä ollut positiivinen alkuvuoden 2024 aikana. Myös nettomaahanmuutto vaikuttaa korottavasti Mikkelin asukaslukuun. Näiden tekijöiden takia kokonaisuutos on positiivinen, vaikka luonnollinen väestömuutos on voimakkaasti laskeva. Etelä-Savossa luonnollinen väestömuutos (syntyvyys-kuolleisuus) on vuoden 2024 ensimmäisen kvartaalin aikana ollut -94.

Työttömyysaste	31.3.2024	31.12.2023	31.3.2023
Mikkeli	11,1 %	12,2 %	10,1 %
Etelä-Savo	11,3 %	12,0 %	10,3 %
Koko maa	10,7 %	11,2 %	9,6 %
Lomautetut (hlöä)			
Mikkeli	325	528	229
Etelä-Savo	817	947	620

Mikkeliissä työttömyysaste on maaliskuun lopussa hieman heikompi kuin vuosi sitten. Lomautettuna olevien määrä on hieman korkeampi kuin vertailuajankohtina. Maakunnan tasolla luvut ovat hieman kohentuneet vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

2. Toimintatuotot, toimintakulut ja korkotuotot

2.1. Toimintatuotot

Myyntituotoissa vesilaitoksen tuottojen ennakoidaan toteutuvan noin 210 000 euroa talousarviota suurempana. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan osalta asiakasmaksutuotot ovat alittumassa kaupunginorkesterin ja liikuntapalvelujen kohdalla. Alituksen arvioidaan olevan yhteensä 96 000 euroa. Muilta osin myyntituottojen kertymä etenee talousarvion mukaisesti.

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan osalta asiakasmaksutuotot ovat alittumassa kansalaisopiston kohdalla. Alituksen arvioidaan olevan yhteensä 100 000 euroa. Muilta osin myyntituottojen kertymä etenee talousarvion mukaisesti.

Muiden toimintatuottojen tiliryhmässä hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan ennakoidaan alittavan budjetoidut tulot noin 100 000 eurolla. Liikuntapalveluiden käyttäjämäärät eivät ole alkuvuoden toteuman perusteella vieläkään palautumassa koronaa edeltävälle tasolle.

Kotoutumiseen valtiolta saatavat korvaukset ennustetaan ylittävän koko vuoden osalta noin 700.000 eurolla.

Otavian tuet ja avustukset arvioidaan toteutuvan 249 000 euroa talousarviota pienempänä. Aikuisten perusopetuksen valtionosuudet on arvioitu talousarviossa korkeammaksi kuin ne ovat toteutuneet. Lisäksi hankkeiden odotetaan toteutuvan kokonaisuutena alle budjetoidun.

Edellisten, sekä myös pienempien osatekijöiden yhteisvaikutuksena toimintatuottojen arvioidaan koko kaupungin tasolla toteutuvan noin 380 000 euroa talousarviota parempana.

2.2. Toimintakulut

Henkilöstömenojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Palveluiden ostojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden tiliryhmässä arvioidaan kustannusten toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti.

Avustusmenoihin ennakoidaan 945 000 euron ylitystä, joka aiheutuu pääasiassa työmarkkinatuen kuntaosuudesta. TMT-maksuun on budjetoitu 2,9 miljoonaa, toteumaksi ennustetaan 3,8 miljoonaa.

Koko kaupungin tasolla toimintakulujen arvioidaan ylittävän talousarvion 631 000 eurolla. Tuloennusteen ylittymisen sekä myös kuluennusteen ylittymisen myötä lautakuntien ja liikelaitosten toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksen eli toimintakatteen arvioidaan kokonaisuutena olevan noin 310 000 euroa talousarviota alhaisempi.

2.3. Rahoitustuotot ja -kulut

Kokonaisuutena rahoitustuottojen ja -kulujen nettosumman arvioidaan toteutuvan noin 1,4 miljoonaa euroa talousarviota heikompana. Arviota on muuttanut merkittävästi mm. se, että Esen osinkotuotot on siirretty rahoitustuotoista satunnaisiin tuottoihin, koska energiaomaisuuskauppa toteutui vasta vuoden 2024 puolella ja osingot maksetaan poikkeuksellisen suurina lisäosinkoina. Toisaalta myös korkokulujen ennakoitaan toteutuvan noin miljoona euroa budjetoitua suurempana, koska suurempien lainojen ennenaikainen poismaksu alkaa vasta kesäkuussa, ja toisaalta yleinen korkotaso ei ole laskenut niin paljon kuin talousarvion laadintahetkellä ennakoitiin. Toisaalta myös korkotuotot ovat kuitenkin ylittämässä talousarvion, koska energiakaupasta tuloutuneita varoja on sijoitettu määräaikaistalletukseen noin 90 miljoonaa.

3. Verotulot ja valtionosuudet

	TP 2023	TA 2024	Kuntaliiton enn. 5/2024	5/24 ennuste vs TA, ero €
<i>Kunnallisvero</i>	109 719 011	100 026 000	100 661 000	635 000
<i>Yhteisövero</i>	14 575 813	12 608 000	12 804 000	196 000
<i>Kiinteistövero</i>	21 898 910	24 011 000	23 964 000	-47 000
<i>Yhteensä</i>	146 193 734	136 645 000	137 429 000	784 000

Verotulojen vertailua edellisvuoteen vaikeuttaa, että vuonna 2023 verotuloihin vaikutti huomattavalla tavalla sote-uudistuksen verohännät, joiden arvioidaan lisänneen vuoden 2023 verotuloja noin 14 miljoonalla eurolla. Kokonaisuutena verotuottojen arvioidaan vuonna 2024 toteutuvan 784 000 euroa talousarviota parempana.

Valtionosuudet on esitetty tuloslaskelmaennusteessa Kuntaliiton tuoreimman laskelmapäivityksen mukaisena. Mikkelin kaupungin osalta ennakoitua valtionosuudet vuodelle 2024 ovat 6 319 000 euroa. Talousarviossa ennuste oli 6 854 000 euroa, joten ennuste on heikentynyt 535 000 euroa. Sote-uudistuksesta johtuen valtionosuudet eivät ole vertailukelpoisia edellisiin vuosiin.

4. Koko kaupungin toteutuma 1–3/2024 ja johdon ennuste

	TP2023	TA2024	TA-muu- tokset	Muutettu TA	Tot. 3/2023	Tot. 3/2024	Johdon ennuste 2024	Johdon en- nuste / TA, %
Myyntituotot	40 817 370	41 758 100	36 200	41 794 300	9 699 761	9 978 859	41 910 600	100,4 %
Maksutuotot	4 991 276	4 802 300	1 000	4 803 300	1 293 269	1 111 556	4 712 300	98,1 %
Tuet ja avustukset	11 361 631	10 566 800		10 566 800	2 602 882	2 251 925	11 008 356	104,2 %
Vuokratuotot	35 554 410	34 116 400		34 146 400	7 799 287	7 622 498	34 025 400	99,7 %
Muut toimintatuotot	3 080 744	1 772 700		1 772 700	871 969	97 611	1 807 700	102,0 %
TOIMINTATUOTOT	95 805 431	93 016 300		93 083 500	22 267 169	21 062 449	93 464 356	100,5 %
Valmistus omaan käyt- töön	716 546	698 800		698 800	35 343	126 038	638 800	91,4 %
Henkilöstökulut	-93 995 598	-96 397 000	138 000	-96 259 000	-21 775 532	-22 466 170	-95 909 448	99,5 %
Palkat ja palkkiot	-74 791 836	-76 444 100	113 900	-76 330 200	-17 222 315	-18 049 838	-76 191 937	99,7 %
Henkilösivukulut	-19 203 763	-19 952 900	24 100	-19 928 800	-4 553 217	-4 416 332	-19 897 511	99,7 %
Eläkekulut	-16 234 930	-17 078 100	20 100	-17 058 000	-3 850 368	-3 937 162	-17 032 272	99,7 %
Muut henkilösivu- kulut	-2 968 833	-2 874 800	4 000	-2 870 800	-702 849	-479 169	-2 865 239	99,7 %
Palvelujen ostot	-61 019 852	-67 548 700	245 700	-67 303 000	-14 141 268	-14 796 150	-67 308 300	99,6 %
Aineet, tarvikkeet ja ta- varat	-18 671 659	-18 626 900	154 800	-18 472 100	-4 101 864	-3 864 010	-18 489 100	99,3 %
Avustukset	-14 848 809	-13 881 300	25 000	-13 856 300	-3 302 852	-3 177 588	-14 801 300	106,6 %
Vuokratulut	-30 363 591	-28 674 400	15 000	-28 659 400	-7 558 673	-7 738 752	-28 670 600	100,0 %
Muut toimintakulut	-1 792 852	-1 633 000	7 000	-1 626 000	-465 539	-494 125	-1 628 000	99,7 %
TOIMINTAKULUT	-220 692 361	-226 761 300		-226 175 800	-51 345 729	-52 536 795	-226 806 748	100,0 %
TOIMINTAKATE	-124 170 384	-133 046 200		-132 393 500	-29 043 218	-31 348 308	-132 703 592	99,7 %

	TP2023	TA2024	TA-muutokset		Tot. 3/2023	Tot. 3/2024	Johdon ennuste 2024	Johdon ennuste / TA, %
				Muutettu TA				
TOIMINTAKATE	-124 170 384	-133 046 200		-132 393 500	-29 043 218	-31 348 308	-132 703 592	99,7 %
Verotulot	146 193 734	136 645 000	73 000	136 718 000	48 418 117	34 828 298	137 429 000	100,6 %
Valtionosuudet	11 130 471	6 853 700	-535 700	6 318 000	2 788 773	1 579 677	6 318 000	92,2 %
Rahoitustuotot- ja -kulut	4 783 695	1 831 000		453 000	-315 654	-85 907	453 000	24,7 %
Korkotuotot	2 145 165	2 193 500	1 636 500	3 830 000	49 302	429 000	3 830 000	174,6 %
Muut rahoitustuotot	10 361 997	4 780 000	-2 022 000	2 758 000	13 387	49 851	2 758 000	57,7 %
Korkokulut	-7 104 227	-4 532 500	-992 500	-5 525 000	-362 956	-551 616	-5 525 000	121,9 %
Muut rahoituskulut	-619 240	-610 000		-610 000	-15 387	-13 141	-610 000	100,0 %
VUOSIKATE	37 937 516	12 283 500		11 095 500	21 848 019	4 973 760	11 496 408	93,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-23 443 943	-21 700 000		-21 700 000	-5 211 848	-5 003 212	-21 700 000	100,0 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	4 302 927		156 100 000	156 100 000		121 880 934	156 100 000	
TILIKAUDEN TULOS	18 796 500	-9 416 500		145 495 500	16 636 171	121 851 483	145 896 408	
Poistoeron lisäys tai vähennys	934 068	150 000		150 000			150 000	
Varausten lisäys tai vähennys								
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALI-JÄÄMÄ	19 730 568	-9 266 500		145 645 500	16 636 171	121 851 483	146 046 408	

5. Investoinnit

Maankäyttö ja kaupunkirakenne

Paikkatieto-alustan ja karttaohjelmiston käyttöönotto ja investointi on edennyt suunnitelman mukaan. Käyttöönotto on organisoitu siten, että varsinaista ohjelmiston käyttöä ja sen vaatimia aineistoja työstää kaupungin ja Trimblen projektiryhmä. Projektiryhmän työtä on seurannut käyttöönoton ohjausryhmä, jossa on edustajat kaupungilta ja Trimbleltä.

Käyttöönottoprojektin aikana merkittävä osa aineistojen syöttöön ja konvertointiin sekä käytettävyyteen liittyvistä tehtävistä on päätetty tehdä ns. omana työnä. Tämä on johtanut siihen, että investointi on voitu tehdä edullisemmin, kun järjestelmän kilpailutusvaiheessa arvioitiin.

Uusi paikkatietojärjestelmä tulee täysimääräisesti käyttöön ti 2.4. alkaen ja järjestelmää parannellaan kaiken aikaa. Mm. Kuntalaisten palautekanava sekä kuntalaisten karttapaikka otetaan käyttöön kevään aikana. Uudistus parantaa kaupungilta saatavaa karttapohjaista tietoa esim. kaavoituksesta.

Talonrakennuspalvelut

Talonrakennuspalveluiden nykytilanteessa on havaittavissa merkkejä vakaantumisesta yleisten taloudellisten haasteiden keskellä. Rakennusalaan yleisesti haastava asuntorakentamisen hiljeneminen ei vielä näy talonrakennuspalveluiden palvelutuotannossa. Vaikka talonrakennuspalveluiden investointeja rasittivat aikaisemmin puuttuvat henkilöstöresurssit, tilanne on alkanut kääntyä parempaan suuntaan.

Edellisten vuosien resurssipula näkyy nyt suunnittelun haasteina, kun valmistelutyötä ei ole päästy tekemään täysipainoisesti. Tämä haaste näkyy investointihankkeiden toteutuksen kireinä aikatauluina suunnitteluviiveiden vaikuttavuudessa hankkeiden läpivientiin.

Mikkelin kaupungin talonrakennuspalveluiden henkilöstössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia, jotka ovat vaikuttaneet yksikön toimintaan ja kykyyn vastata asetettuihin tavoitteisiin. Kiinteistöjohtajan virkavapaalle jäämisen myötä kiinteistöpäällikkö on ottanut hoitaakseen johtajan tehtävät viransijaisuutena, ja tämä muutos on siirtänyt kiinteistöpäällikön vastualueet ylläpidonrakennuttajalle. Nämä muutokset ovat tuoneet haasteita erityisesti vuosikorjausohjelman toteuttamiseen, mutta samanaikaisesti Isopadan investointihankkeen siirtyminen on vapauttanut resursseja, jotka ovat nyt ylläpidon käytössä, lievittäen suorituspaineita.

Lisäksi talonrakennuspalveluiden teknisen suunnittelijan ja rakennuttajan tehtävät on onnistuneesti täytetty alkuvuodesta, mikä on osaltaan lievittänyt aikaisemmin koettua resurssipulaa. Tämä henkilöstön lisäys on tuonut organisaatioon lisäkapasiteettia ja -osaamista, jotka ovat olennaisia toiminnan tehokkuuden ja tavoitteiden saavuttamiseksi. On kuitenkin tärkeää muistaa, että uudet resurssit vaativat huolellista perehdyttämistä ja opastusta, ennen kuin niiden täysi potentiaali ja teho organisaation toiminnassa voidaan saavuttaa. Tämä prosessi on keskeinen investointi tulevaisuuteen ja varmistaa, että uusi henkilöstö voi integroitua saumattomasti organisaation toimintoihin ja kulttuuriin, mikä lopulta vahvistaa koko organisaation suorituskykyä ja kykyä vastata sen edessä oleviin haasteisiin.

Perehdytyksissä on otettu käyttöön henkilöstöpalveluiden Intro-perehdytysohjelma, jonka avulla perehdytysten etenemistä voidaan seurata ja hallita.

Päiväkodit

Ristiinan uusi päiväkotikoti valmistui ja on otettu käyttöön tammikuussa. Käyttäjät ovat olleet erittäin tyytyväisiä tiloihin. Kevään aikana saatetaan loppuun pihatyöt ja asennetaan aurinkopaneelit katolle. Vanhaa päiväkotia ja viereistä asuntolarakennusta valmistellaan purkua varten. Tarvittavat talotekniset muutokset Sotakoulun ja päiväkodin Paviljonki-rakennuksen osalta tehdään kesän aikana.

Koulut

Saimaanportin yhtenäiskoulun valmistuttua tammikuussa 2024 on siirrytty takuu-aikaan sekä valmistumisen jälkeisiin korjaus- ja lisätyöihin. Koulun kesäloman aikana tullaan tekemään mm. ovien säätöitä sekä ilmanvaihdon säätöjä. Kesäkuun aikana tapahtuu myös Moision, Urpolan sekä Olkkolan alakoulujen muutto uusiin tiloihin.

Ristiinan yhtenäiskoulun iv-tasapainotuksen ja kuitukorjauksien iv-työt teetetään puitesopimusurakoitsijoilla kesän aikana. Iv-järjestelmästä poistetaan kuitulähteet, iv-kanavisto puhdistetaan sekä iv-järjestelmä mitataan ja säädetään. Työt toteutetaan sisäpuolisten korjausten kanssa samaan aikaan ja osittain samalla alueella.

Ristiinan yhtenäiskoulun sisäpuolisten korjauksien suunnitelmat ovat valmistuneet, tarjouspyyntö julkaistaan viikolla 16. Urakka-aika on 3.6.2024 – 9.8.2024. Urakassa uusitaan kotitalousluokan ulkoseinä ikkunoineen, tiivistetään käytöstä poistettujen entisten nuorisotilojen liittymiä, uusitaan alakattoja sekä uusitaan pienen liikuntasalin lattia kokonaisuudessaan.

Kulttuuri

Mikkelin kaupungin teatteritalon vesikaton ja julkisivujen peruskorjauksen urakka on kilpailutettu ja urakoitsijaksi on valittu Pinnoitus-Pekka Oy. Valmistelevat työt alkavat viikolla 16 ja varsinainen urakointiaika on toukokuun alusta lokakuun loppuun. Hankkeeseen sisältyy korjaustyöalueen julkisivurappauksen purkaminen ja uusiminen. Lisäksi korjauksia kohdistuu rakennuksen puujulkisivuihin, ikkunoihin, ulko-oviin, sokkeleihin sekä vesikatteeseen. Rakennus on listattu rakennussuojelukohteeksi.

Jalkaväkimuseolla suoritetaan kesän aikana julkisivujen maalaus rakennusten 10 ja 12 osalta. Julkisivujen huoltomaalauksia varten on saatu Opetus- ja kulttuuriministeriöltä avustusta, joka sisältää myös jätekatoksen rakentamiseen varatun osuuden. Jätekatoksen tarvetta ja kokoa selvitetään ja tarkennetaan kevään aikana. Julkisivumaalausurakka kilpailutetaan puiteurakoitsijoiden kesken ja urakan tulee valmistua kesän aikana. Julkisivujen maalaamisen lisäksi kunnostetaan vaurioituneita julkisivujen osia sekä tarvittaessa korjataan ja huoltomaalataan ikkunoiden ulkopuolisia osia.

Kallioniemen huvilan osalta suoritetaan kunnossapitotöitä päärakennuksessa. Saunarakennuksen kunnostuksen suunnitelmat valmistuvat huhtikuun aikana. Urakka-aika määrittyy tarjouspyyntövalmistelun yhteydessä. Nykyisen rantapaviljonkirakennuksen purku sekä tulevan toiminnan ja palvelutarjonnan mahdollistavan siirtokelpoisen ja kulttuurihistoriaan soveltuvan rakennuksen selvitystyö on meneillään.

Seutukirjaston kattoremontin suunnitelmien päivityksen yhteydessä selvitetään kattoikkunoiden määrän vähentämistä. Toimenpide vähentäisi vuotoriskiä ja energiahukkaa sekä mahdollistaisi aurinkopaneelien asentamisen. Tavoitteena on edistää energiatehokkuutta ja vähentää aurinkopaneelien asennuksen myötä energiakustannuksia. Kaupunkikuvan näkökulmasta keskeisesti sijaitsevan rakennuksen energiatehokkuus ja vähähiilisyys olisivat merkittävä askel kaupungin ilmasto-ohjelmaan.

Liikunta

Urpolan kaupunginosaan on suunniteltu rakennettavaksi jäänhoitokoneen varasto kesän aikana. Hanketta on kilpailutettu useampaan otteeseen, mutta kustannusten ollessa liian korkeita, on päädytty pyytämään tarjouksia erikseen rakennus- ja maarakennusurakoista. Hankkeen LVIS-työt on tarkoitus teettää kaupungin puiteurakoitsijoilla.

Julkiset rakennukset

Kaupungin virastotalon LVIS-peruskorjauksen, Vilhonkadun siiven 3. kerroksen urakka on valmistunut aikataulussa 8.3.2024. Korjauksessa uusittiin ilmanvaihto, sähköt ja ikkunat sekä tilakunnostusten yhteydessä tehtiin rakennetiivistyksiä.

Kaupungin virastotalon LVIS-peruskorjaus jatkuu 15.4.2024 Vilhonkadun siiven 1.kerroksen tiloissa. Tilat remontoidaan vastaamaan työllisyyspalveluiden tarpeita. Toimenpiteet ovat pääsääntöisesti samat kuin aikaisemmassa peruskorjauksessa. Tilamuutokset ovat kuitenkin laajempia muuhun toimistotiloihin verrattavan poikkeavamman toiminnan vuoksi. Urakan valmistumisajankohta on 29.11.2024. Virastotalon LVIS-peruskorjaushankkeet tulevat jatkumaan tulevina vuosina vaihteittain.

Kaupungin virastotalon neljännen kerroksen julkisivukorjauksen suunnittelu on käynnissä ja toteutus on alkusyksystä 2024.

Isopadan lattioiden ja kylmiöiden korjauksien suunnittelutyö ja kilpailutukset on toteutettu alkuvuodesta 2024. Rakennus- ja LVI-urakoihin ei tullut tarjouksia. Tämän jälkeen talonrakennuspalvelut on pyytänyt suorahankinnalla tarjoukset ko. urakoista. Hankkeen kustannusarvio ylittyi, eikä suurempia korjauksia pystytä toteuttamaan vuonna 2024. Lattioiden ja kylmiöiden seuraava mahdollinen korjausajankohta on vuonna 2026. Toiminnallisuuden ja rakenteiden parantamisen lisäksi tavoitteena on kehittää kiinteistön energiatehokkuutta.

Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt

Naisvuoren näkötornin kahvilan sisäpuolisia korjaustyötä suoritetaan syksyn 2024 aikana. Suunnittelutyö on käynnissä.

Valkosenmäen päiväkodin sisäilmakorjauksien tarjouspyyntö on julkaistu, määräaika tarjousten jättämiselle on 17.4.2024. Urakka-aika on 4.6.2024-9.8.2024. Urakassa on tarkoitus parantaa erikseen määriteltyjen tilojen lämmöneristävyyttä ja ilmanpitävyyttä sekä uusia valaisimia ja pintamateriaaleja.

Mikkelin kaupungintalon valtuustosalin ja lautakuntien kokoussalin lattiat uusitaan kesällä. Lattia uusitaan kokonaisuudessaan sisältäen sähkö- ja av-tekniikan uusimisen. Työt aloitetaan 12.06.2024 ja ne ovat kokonaisuudessaan valmiit viimeistään 18.10.2024.

Energiataloudelliset investoinnit

Loppuvuodesta 2023 alkanut Sotakoulun lämmitystapamuutosremontti on edennyt ja valmistuu toukokuuhun mennessä. Lämmitystapamuutokselle on myönnetty öljylämmityksestä luopumiseen tukea 17 990 euroa. Mahdollisesti toteutettavia aurinkosähkö kohteita on alustavasti tarkasteltu.

Merkittävimmät talonrakennusinvestointikohteet vuonna 2024 ovat:

- Ristiinan päiväkoti
- Saimaanportin yhtenäiskoulu
- Päämajakoulun muutokset Rouhialan koulua varten
- Päämajakoulun vesikaton uusiminen ja maanpaineisiin
- Ristiinan yhtenäiskoulu sisäpuoliset korjaukset
- Ristiinan yhtenäiskoulu iv-tasapainotus ja kuitukorjaukset
- Teatteritalon vesikatto ja julkisivut
- Jalkaväkimuseon korjaukset
- Kallioniemi
- Seutukirjaston katto
- Urpolan jäänhoitokoneen varasto
- Virastotalon LVIS-peruskorjaus 5. vaihe
- Virastotalon LVIS-peruskorjaus 6. vaihe
- Virastotalon 4. krs julkisivukorjaukset
- Kaupungintalon ja virastotalon lukituksen uudistus

Infra- ja viheraluepalvelut

Infra- ja viheraluepalveluiden osalta töiden ja urakoiden pääosa keskittyy sulan maan aikaan. Urakat vuodelle 2024 on pääosin valmisteltu ja kilpailutettu. Urakat alkavat yleensä touko-/kesäkuussa ja tähän olemme vielä urakoiden taloudenkin toteutuman osalta aivan alkuvaiheessa. Annilanrannan katu- ja rakentaminen valmistuu kuitenkin kesällä 2024.

Kesän 2024 aikana ESE ja MPY rakentavat edellisvuoden tapaan ennätyskellisen laajaa kaupungin tietoliikenne- ja sähköverkostojen kaapelointia. Tässä yhteydessä kaupungin on asennettava omat katuvälökaapelinsa maahan, kun muut kumppanit poistuvat vanhoista huonokuntoisista yhteiskäyttöpölväistä.

Merkittävimmät infrainvestointikohteet vuonna 2024 ovat:

- Kevyen liikenteen väylien parantaminen välillä Kasarminkatu-Jääkärintie (pyöräilyn ja kävelyn edistämishjelma)
- Porrassalmenkadun sillan uusiminen (Rokkalanjoki)
- Lehmuskylän katujen saneeraus (Kelotie, Kaarnatie ja Lyllytie)
- Pihlajatien saneeraus (250 m)
- Rinnekadun muutostyöt (Saimaanportin koulun kohdalla)
- Annilanrannan asemakaava-alueen katujen rakentaminen (valmis kesällä 2024)
- Porrassalmenkadun/Maunukselankadun liittymä suojatiejärjestelyt (sairaalan pääliittymä)
- Mäkitie - Kristiinantie liikenneturvallisuuskohde (suojetien kohta)

- Naisvuoren ylätasanteen peruskunnostus
- Kaihun uimalaiturin osittainen uusiminen
- katuvalojen maakaapeloinnit
- Sataman pohjoislaiturin uusiminen
- Uikkalan sillan viimeistelytyöt

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hank- keen suu- ruus- luokka	Kumu- latiivi- nen tot.	TA2024		LMR 2024		TA + LMR 2024		TOT 3/2024		TOT/TA	TOT.
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	EROTUS	ENNUSTE
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT			-650	0	0	0	-650	0	-87	0	-563	-650
Maaseudun nopeat tietoliikenneyhteydet, MENOT			-200				-200				-200	-200
Rakennusvalvonnan arkiston digiprojekti	-705	-463	-250				-250		-52		-198	-250
Osallistava budjetointi, ASTO		0	-100				-100		0		-100	-100
Paikkatietoalustan uusiminen	-900	-208	-100				-100		-34		-66	-100
KIINTEÄ OMAISUUS			-700	2000	0	0	-700	2000	-8	0	1308	1300
Maa- ja vesialueet												
Maa- ja vesialueiden myynti, TULOT		0		2000				2000			2000	2000
Maa- ja vesialueiden hankinta, MENOT		-8	-300				-300		-8		-292	-300
Vanhan puhdistamon alue, sis kauppa Vesiliikelaitos			-400				-400				-400	-400
RAKENNUKSET			0	25	0	0	0	25	0	0	25	25
Rakennukset (kiinteistöt), TULOT		0		25				25			25	25
TALONRAKENNUSINVESTOINNIT			-12630	132	-800	0	-13430	132	-4326	43	-9031	-12550
Päiväkodit												
Ristiinan päiväkotit (130 lasta)												
Uudisrakennus	-4650	-3714					0		-3		3	-35
Kalustus (varhaiskasvatus)	-150	-150					0				0	0
Koulut												
Eteläinen aluekoulu - kampus (yhtenäiskoulu, 850 opp., Urpola, käyt. 1/2024) *	-30200											
Korvaava uudisrakennus, oma tase	-28500	-28251	-3000				-3000		-2882		-118	-3000
Korvaava uudisrakennus, TULOT		130		32				32			32	32
Kalustus (perusopetus)	-1700	-1535	-1150				-1150		-1030		-120	-1150
Itäinen aluekoulu - kampus *	-17000											
Korvaava koulun uudisrakennus (n. 500 opp.), oma tase	-16500	-117	-50				-50		-1		-49	-50
Päämajakoulun muutokset Rouhialan koulua varten	-350	-2	-350				-350		-2		-348	-350
Päämajakoulun vesikatto (keskiosa) sekä kellarin seinät	-1000	0	-1000				-1000				-1000	-1000
Ristiinan yhtenäiskoulun ilmanvaihdon tasapainotus, kuitukorjaukset, ilmatiiveyden parantaminen ym.	-550	-20	-500				-500		-14		-486	-500
Kalevankankaan koulu, sisäilmakorjaukset	-500	-5	-150				-150		-5		-145	-150
Kulttuuri												
Konsertti- ja kongressitalo Mikaeli, peruskorjaus	-5000	-530	-100				-100				-100	-100
Teatteritalo												
Vesikatton uusiminen ja julkisivut	-2000	-19	-2000				-2000		-19		-1981	-2000
Jalkaväkimuseon esteettömyys ja vesikatto TULOT	250	60		50				50			50	50
Jalkaväkimuseon esteettömyys ja vesikatto MENOT	-500	-356	-100				-100		0		-100	-100
Ristiinan Kallioniemen huvilan peruskorjaus		-31	-150				-150		-5		-145	-150
Mikkelin Seutukirjasto, kirjastorakennus												
Vesikatton uusiminen	-800	-1	-800				-800		-1		-799	-800

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hank- keen suu- ruus- luokka	Kumu- latiivi- nen tot.	TA2024		LMR 2024		TA + LMR 2024		TOT 3/2024		TOT/TA	TOT.
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	EROTUS	ENNUSTE
Liikunta												
Hänninkentän huoltorakennus MENOT	-4000	-219	-25				-25				-25	-25
Urpolan huoltotilan laajennos	-150	-23	-130				-130		-2		-128	-130
Rantakeitaan sisäilmakorjaukset	-100	0	-100				-100				-100	-100
Julkiset rakennukset												
Kaupungin virastotalo, peruskorjaus jatkuu												
Sisätyöt (LVIS, Vilhonkadun siipi)		-2611	-400				-400		-195		-205	-400
4. krs julkisivu		0	-500				-500		0		-500	-500
Kaupungintalon ja virastotalon lukituksen uudistaminen		0	-150				-150				-150	-150
Virastotalon työvoimapalveluiden tilamuutos		-13			-800		-800		-13		-787	-800
Sotakoulu, Ristiina (sis. hankkeen kaupungin osuus)	-1100	-762	-150				-150		-50		-100	-150
Isopadan lattioiden ja kylmiöiden korjaus	-1050	-174	-1000				-1000		-53		-947	-200
Haukivuoren palvelutalon vesikatkon uusiminen		-90							-17			-17
Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt												
Koulu- ja esiopetus		-8	-200				-200		-8		-192	-200
Liikunta- ja nuorisopalvelut		0	-100				-100				-100	-100
Julkiset rakennukset		-24	-100				-100		-24		-76	-100
Sote kiinteistöt		0	-50				-50				-50	-50
Rakennusten suunnittelumääräraha		0	-75				-75				-75	-75
Energialoudelliset investoinnit, TULOT		43		50				50	43		7	50
Energialoudelliset investoinnit, MENOT		-5	-200				-200		-5		-195	-200
Kiinteistöjen sähköautolataus, MENOT		0	-100				-100				-100	-100
KIINTEÄT RAKENTEET			-6310	230	0	0	-6310	230	-381	0	-5699	-6080
Strateginen kehittämisalustat												
Satamalahden kehittäminen (sis. Veturitallinlahti)		-2	-800				-800		-2		-798	-800
Ecosairila		0	-150				-150		0		-150	-150
Kalevankankaan alue		0	-100				-100				-100	-100
Matkailu		0	-200				-200				-200	-200
Ruutukaavakeskustan kehittäminen		-4	-100				-100		-4		-96	-100
Kadut (yrittäjä- ja uudet asuinalueet)		-162	-800				-800		-162		-638	-350
Kadut ***		0	-1200				-1200				-1200	-1200
Sairaalakampuksen alue		0	-100				-100				-100	-100
Siltojen uusiminen		-10	-500				-500		-10		-490	-950
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen												
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen (Kasarminkatu ja Jääkärinkatu jkpp) TU- LOT ***		0		200				200			200	200
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen (Kasarminkatu ja Jääkärinkatu jkpp) ME- NOT ***		0	-600				-600				-600	-600

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hank- keen suu- ruus- luokka	Kumu- latiivi- nen tot.	TA2024		LMR 2024		TA + LMR 2024		TOT 3/2024		TOT/TA	TOT.
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	EROTUS	ENNUSTE
Lentoasema (sis. Valtion investointutun) TULOT		331		30				30			30	30
Lentoasema (sis. Valtion investointutun) MENOT	-350	-448	-100				-100				-100	-100
Katuvalojen saneeraus (sis. ohjausyksiköt)		-117	-400				-400		-117		-283	-400
Puistot ja leikkipaikat ***		-23	-300				-300		-23		-277	-300
Geopark hanke (Saimaan Geopark lokalisaatio, Unesco)		-6	-50				-50		-6		-44	-50
Vesistö												
Hulevesiohjelma ***		-51	-300				-300		-51		-249	-500
Veturitalinlahti hulevesi		0	-200				-200				-200	0
Tikkalan hulevesijärjestelyt		-5	-50				-50		-5		-45	-50
Satamien kunnostus *** (sis. retkisatamat)		0	-50				-50				-50	-75
Retkisatamien (4 kpl Saimaa) peruskunnostus, hanke PSS ry	-240	2	-25				-25		2		-27	-25
Liikkuminen												
Uimarantojen kunnostukset		-1	-75				-75		-1		-74	-75
Ristiinan Uikkalan kävelysilta	-120	-81	-50				-50				-50	-25
Urheilupuiston kokonaisuus												
Marskin aukio, liikunnallinen keskustapuistokokonaisuus (mm. pumptruck rata)	-350	0	-15				-15				-15	-15
Otavan lähiliikuntapaikka (koulun kentän pelialue, tekonurmi)	-200	-40	-20				-20				-20	-20
Liikuntapaikkarakentaminen ja kunnostus **		-1	-125				-125		-1		-124	-125
IRTAIN OMAISUUS			-1275	430	0	0	-1275	430	-69	0	-776	-845
Koneet ja kalusto												
Hallinnon palvelualue												
Ruoka- ja puhtauspalvelut		0	-145				-145				-145	-145
Valtuustosalin kokous- ja äänidigitalisaatio		-1	-100				-100		-1		-99	-100
Sivistyksen palvelualue												
Kasvatus- ja opetuslautakunta		-12	-175				-175		-12		-163	-175
Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta		-12	-175				-175		-12		-163	-175
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue		0	-50				-50				-50	-50
TKI tilan varustelu (BEM-osaamiskeskus) Metsä-Sairila TULOT		0		430				430			430	430
TKI tilan varustelu (BEM-osaamiskeskus) Metsä-Sairila MENOT		-44	-610				-610		-44		-566	-610
Pysäköintimittareiden päivitys (ei runkoja) 15 kpl	-80	0	-20				-20				-20	-20
Kaluston myyntivoitto/-tappio												
ARVOPAPERIT JA OSUUDET			-1305	0	-91000	0	-92305	0	-251	128959	-92054	36654
Osakkeet ja osuudet												
Osakkeiden myynti, Etelä-Savon Energia Oy									128959			128959
Osakkeiden hankinta, Saimaa Stadiumi Oy		-1200	-200				-200		-200		0	-200
Muiden osakkeiden hankinta		0	-1000				-1000				-1000	-1000
Energiakaupasta tuloutuneiden varojen sijoittaminen (KV 11.12.2023 § 132)					-91000		-91000				-91000	-91000
Itäradan suunnitteluhankeyhtiö (valtuusto 31.8.20 § 269)		-188	-105				-105		-51		-54	-105
E-S Pääomarahasto		-92					0				0	0

INVESTOINNIT YHTEENSÄ									
TULOT			2817	0	2817	129002	-126185	2817	
MENOT			-22870	-91800	-114670	-5122	-109548	15037	
NETTOINVESTOINTI			-20053	-91800	-111853	123880	-235733	17854	

TASEYKSIKKÖ JA LIIKELAITOKSET tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatiivinen tot.	TA2024 menot tulot	LMR 2024 menot tulot	TA + LMR 2024 menot tulot	TOT 3/2024 menot tulot	TOT/TA EROTUS	TOT. ENNUSTE
LIIKELAITOS OTAVIA								
TULOT								0
MENOT			-35		-35		-35	-35
NETTOINVESTOINTI			-35		-35			-35
VESILIIKELAITOS								
Kunnallistekniikka ja laitosinvestoinnit								
TULOT				40	40		40	40
MENOT			-1640		-1640			
Vesilaitokset		-14	-200		-200	-14	-186	-200
Jätevesipuhdistamot								
Jätevedenpuhdistamot		0	-120		-120		-120	-120
Anttolan siirtolinja, yleissuunnitelma		0	-50		-50		-50	-50
Ristiinan jätevesipuhdistamo ja hankessuunnitelma		0	-90		-90		-90	-90
Metsä-Sairilan puhdistamo		-6	-80		-80	-6	-74	-80
Verkostot		-250	-1100		-1100	-250	-850	-1100
NETTOINVESTOINTI			-1600		-1600	-271	0	-1600
LIIKELAITOKSET / INVESTOINNIT YHTEENSÄ								
TULOT			40		40	0	40	
MENOT			-1675	0	-1675	-271	-1404	-1675
NETTOINVESTOINTI			-1635		-1635	-271	-1364	-1675

	TA2024 menot tulot	LMR 2024 menot tulot	TA + LMR 2024 menot tulot	TOT 3/2024 menot tulot	TOT/TA EROTUS	TOT. ENNUSTE
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
TULOT	2857	0	2857	129002	-126145	2817
MENOT	-24545	-91800	-116345	-5393	-110952	13362
NETTOINVESTOINTI	-21688	-91800	-113488	123609	-237097	16179
Poistotaso n. 21,7 milj. euroa						

6. LIITE: Hallintokuntien johdon analyysit

6.1. Hallinto- ja elinvoimapalvelut

Hallinto- ja elinvoimapalveluiden menot ja tulot ovat toteutumassa kokonaisuudessaan talousarvion mukaisesti.

Isoimpana riskinä on edelleen työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys. TMT-maksu ei ole alentunut suunnitellulla tavalla ja koko vuoden ennuste toteumasta on noin 3,8 miljoonaa euroa (2,9 milj. euroa/TA2024). Toisaalta kotoutumiseen valtiolta saatavat korvaukset ennustetaan ylittyvän koko vuoden osalta noin 700.000 eurolla (0,4 milj. euroa/TA2024).

6.2. Mikkelin seudun ympäristölautakunta

Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen talous on toteutunut pääosin suunnitellusti eikä merkittäviä talouden poikkeamia ole. Myöskään toiminnassa tai henkilöstörakenteessa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Talousarvio on laadittu annetun raamin mukaisesti ja kaupunkiorganisaation kokonaistavoitteet talouden tasapainottamiselle huomioon ottaen. Tavoitteena on ollut pystyä kehittämään toimintaa ilman kustannusten nousua. Toiminnassa on keskitytty lakisääteisiin tehtäviin.

Maaliskuun 2024 loppuun mennessä kulut ovat toteutuneet kaikilla tulosalueilla talousarvioon perustuvaa laskennallisen arvion mukaisesti. Myyntituotot ovat toteutuneet ympäristöterveydenhuollossa ja ympäristönsuojelussa suunnitelman mukaisesti.

6.3. Kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetuslautakunnan toimintatuottojen arvioidaan maaliskuun seurannan perusteella toteutuvan muutetun talousarvion mukaisina. Lukiokoulutuksen maksutuottojen ja muiden toimintatulojen arvioidaan ylittyvän 44 000 euroa ja tuet ja avustukset alittunevat 40 000 euroa. Näin ollen toimintatuotot toteutuvat lähes talousarvion mukaisina.

Lautakunnan alaisten toimintakulujen arvioidaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisina.

Maaliskuun seurannan perustella lautakunnan toimintakatteen arvioidaan toteutuvan lähes muutetun talousarvion mukaisina. Tulosaluejohtajia kehoitetaan edelleen noudattamaan tiukkaa taloutta niin tulotavoitteen saavuttamiseksi kuin menoraamissa pysymiseksi.

6.4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan toimintatuottojen arvioidaan maaliskuun seurannan perusteella jäävän noin 293 000 euroa muutettua talousarviota heikommaksi. Asiakasmaksutuotot ovat alittumassa kaupunginorkesterin, liikuntapalvelujen ja kansalaisopiston osalta. Kaupunginorkesterin tulo-odotus on haasteellinen, koska kuluvana vuotena ei ole viimevuotisen kaltaisia isoja produktioita, jotka toisivat paljon tuloja.

Liikuntapalveluissa uimahallien asiakasmäärä ja kansalaisopiston kurssilaismäärä ei ole edelleenkään palautunut koronaa edeltävälle tasolle. Myös liikuntapalvelujen vuokratulojen arvioidaan alittuvan. Tukia ja avustuksia arvioidaan kertyvän talousarviota enemmän.

Toimintakulujen arvioidaan ylittyvän noin 161 000 euroa verrattuna muutettuun talousarvioon. Kirjastopalvelujen henkilöstökulujen kirjaamisessa on tapahtunut virhe: palkkaliitteen henkilöstökulu (kahden henkilön osalta) ei ole siirtynyt täysimääräisenä talousarvioon. Museopalvelujen ja kansalaisopiston avustusten arvioidaan ylittyvän ja museopalvelujen arvioidaan saavan säästöä aineet, tarvikkeet ja tavarat –hankinnoissa.

Maaliskuun seurannan perustella lautakunnan toimintakatteen arvioidaan heikkenevän noin 454 000 euroa muutettuun talousarvioon verrattuna. Tulosaluejohtajia kehoitetaan noudattamaan tiukkaa taloutta ja tekemään toimenpiteitä, jotta tulotavoite täyttyy ja menoraamia ei ylitetä.

6.5. Kaupunkikehityslautakunta

Yhteiskunnan vakaus ei ole palautunut niin, että se tukisi merkittävästi elinvoimaa nostavien investointien kasvua. Rakennusalan heikko kehitys jatkuu, mikä näkyy erityisesti asuntorakentamisen vähäisyytenä tai jopa pysähtymisenä. Kaupan ja teollisuuden investoinnit ovat jatkuneet. Viimeisen kahden vuoden aikana on merkittävä määrä rakennusalan yrityksiä ajautunut konkurssiin. Rakennusalan työttömyys on kehittynyt merkittävällä suuruudella. Rakennusalan arvoketjun tuottavuus on ollut haastavaa.

Kaupungilla on käynnissä merkittäviä elinvoimaan vaikuttavia maan kehittämishankkeita, kuten Veturitallien alue.

Tonttien myyntitulojen (asuinrakentaminen) tavoitteiden osalta vuosi näyttää haastavalta. Annilan rannan tontit tulevat uudelleen huutokauppaan ja tien takaiset tontit hakumenettelyyn. Visulahden kauppapuiston alueelta on myyty tontti yritystoiminnalle ja saatavilla olevien tonttien varausaste on hyvä. Vuokratulojen osalta tulos näyttää toteutuvan, mutta isoja kohteita esim. Paloasemat, palvelutalot ja vastaanottokeskukset on tulossa järjestelyjen piiriin ja vaikuttaa merkittävästi talouden toteutumaan. Pysäköinnin valvonta on ollut aktiivista. Maksutuotot ja muut maksujen tuotot kehittyvät talousarvion mukaisena.

Palveluiden ostojen näkymässä yleinen kustannusten nousu näkyy tilaajalle ei suotuisalla tavalla. Esimerkiksi suunnittelukustannusten kehitys (SKOL 1/2024) Indeksi on kehittynyt seuraavasti: 1/2021 250,0 ja 2/2024 272,5.

Investointien osalta vuosikellon tässä vaiheessa käynnistetään työmaakohteissa perinteisesti merkittävä määrä vuotuisista projekteista. Investointiohjelman toteuma näyttää luotettavammin 1-7/2024 talouden seurannan yhteydessä. Isopadan peruskorjaus on päätetty siirtää vuodelle 2026, ja siellä tehdään vain edistävää toimia. Kaupungin virastotalon remontti etenee. Kolmannen kerroksen remontti (sivi) valmistui raportointijaksolla. Remontti jatkuu 1. krs osalta niin, että Mikkelin Seudun työllisyyspalveluille voidaan tilat luovuttaa vuoden 2025 alussa.

Ensimmäisen talousjakson (1-3/2024) ja talouden ennustamisen varovaisuusperiaatteen mukaisesti käyttö- ja investointien osalta ennustetta ei ole syytä muuttaa.

6.6. Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia

Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana talous on toteutunut talousarvion mukaisesti. Yksittäisiä, ei niin merkittäviä, vaihteluita suuntaan ja toiseen on talousarvioon nähden toteutunut.

Perusopetuksen valtionosuudet on arvioitu talousarviossa korkeammaksi kuin ne ovat toteutuneet. Toteuma on hieman pienempi kuin mitä on ennustettu johtuen edellisten vuosien kurssien toteuma-arvioiden korjauksista.

Lukiokoulutuksen valtionosuuksien ennakoidaan toteutuvan odotusten mukaisesti.

Vapaan sivistystyö on toteutunut hieman arvioitua paremmin alkuvuonna.

Henkilöstökulut ovat toteutuneet talousarviota pienempänä ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Sopimuskohtaiset korotukset palkkoihin tulevat voimaan kesällä 2024.

Työterveyspalvelut ovat alkuvuoden aikana ylittyneet aikaisempiin vuosiin verrattuna. Ylityksen vuoksi tulee selvittää mistä kulujen nousu on johtunut.

Palveluiden sekä tarvikkeiden ostot toteutuivat suunnitellusti ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Edellisestä huolimatta palveluiden ja tarvikkeiden hankintoihin tullaan loppuvuoden aikana kiinnittämään erityistä huomiota.

6.7. Mikkelin Vesiliikelaitos

Vesilaitoksen tuotoista 94 % muodostuu vesi- ja jätevesimaksutuotoista. Veden myyntimäärä ja laskutetun jäteveden määrä näyttää pysyvän tasolla kuin vuosi sitten.

Vesilaitos uusi vesimaksujaan ja palvelujen hinnoitteluaan 1.1.2024 alkaen. Vesimaksua, jätevesimaksua ja palvelumaksuja korotettiin 8 %. Vesilaitoksen tulojen arvioidaan kertyvän hieman talousarviota peremmin.

Vesilaitoksen kulujen arvioidaan kertyvä pääosin talousarvion mukaisesti. Yhteistyö XAMk:n kanssa AMK-insinöörien harjoittelujen kanssa ylittää budjetoidun kustannuksen. Tämä kuitenkin kehittää Mikkelin alueen vesiosaamisen koulutusta. Henkilöstökuluja on kertynyt tarkastelujaksolla talousarvion mukaisesti. Jäteveden puhdistamoiden operointi kulut näyttävät toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Vesilaitos uusi Metsäsairila Oy:n kanssa solmitun jätevesilietteiden sopimuksen vuoden alusta. Sopimus alensi lietteiden käsittelykustannuksia ja antaa paremman ennustettavuuden tulevista lietteiden käsittelykustannuksista. Sähkön hinta aleni kulutuslaskujen osalta merkittävästi tälle vuodelle, ja kustannukset ovat muodostumassa talousarvion mukaisesti. Metsä-Sairilan jäteveden puhdistamon lämmityskustannukset ovat muodostumassa ESE:n kanssa solmitun energiantoimitussopimuksen mukaisesti talousarviota suuremmaksi. Lämmityskustannukset muissa kohteissa toteutunevat talousarvion mukaisesti.